

ด่วนที่สุด
ที่ รง ๐๖๔๒/ ๗๙๙๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... 6135
วันที่ 30 พ.ค. ๖๖ เวลา 11.15

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี กทม. ๑๐๔๐๐

๒๖ เมษายน ๒๕๕๖

สพต.รับที่..... 232
วันที่ 0... 12. 8... 2556
เวลา 12. 30 น.

เรื่อง การคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประมาณการงบประมาณดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐๐ ฉบับ

ด้วยกระทรวงแรงงาน ขอเสนอเรื่อง การคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้น่าจะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงแรงงานได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ในการขยายความคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบเพื่อให้มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยให้แรงงานนอกระบบที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนมีทางเลือกจ่ายเงินสมทบเพื่อรับสิทธิประโยชน์ ๒ ทางเลือก คือ

- ทางเลือกที่ ๑ อัตราเงินสมทบเดือนละ ๑๐๐ บาท ได้รับสิทธิ ๓ กรณี คือ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ และตาย (การรักษาพยาบาลใช้สิทธิระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)
- ทางเลือกที่ ๒ อัตราเงินสมทบเดือนละ ๑๕๐ บาท ได้รับสิทธิ ๔ กรณี คือ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตาย และบำเหน็จชราภาพ (การรักษาพยาบาลใช้สิทธิระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)

ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ฯ กำหนดไว้ว่า ในระยะเริ่มแรกให้ผู้ประกันตนที่เลือกสิทธิประโยชน์ทางเลือกที่ ๑ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ในอัตราเดือนละ ๗๐ บาท และผู้ประกันตนที่เลือกสิทธิประโยชน์ทางเลือกที่ ๒ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ในอัตราเดือนละ ๑๐๐ บาท จนกว่าสำนักงานประกันสังคมจะประกาศเป็นอย่างอื่น

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ อนุมัติวงเงิน “โครงการสนับสนุน จูงใจให้ประชาชนแรงงานนอกระบบได้รับการคุ้มครองประกันสังคม” จากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ในกรอบวงเงินไม่เกิน ๔๖๙,๒๐๐,๐๐๐ บาท (สี่ร้อยหกสิบเก้าล้านสองแสนบาทถ้วน) เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือบรรเทาภาระของประชาชนแรงงานนอกระบบที่จะเข้าระบบคุ้มครองประกันสังคม ทางเลือกที่ ๑ คนละ ๓๐ บาท ต่อเดือน และทางเลือกที่ ๒ คนละ ๕๐ บาทต่อเดือน โดยจะมีการเบิกจ่ายภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดจากเดือนที่ประชาชนแรงงานนอกระบบได้จ่ายเงินสมทบตามทางเลือกที่ ๑ หรือ ๒ แล้ว

/ ๑.๓ มติ...

๑.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ อนุมัติหลักการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ในกรอบวงเงินไม่เกิน ๑๔๕,๕๓๔,๗๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสี่สิบห้าล้านห้าแสนสามหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ให้กระทรวงแรงงาน เพื่อสนับสนุนต่อเนื่อง ในการช่วยเหลือบรรเทาภาระของประชาชนแรงงานนอกระบบที่จะเข้าระบบคุ้มครองประกันสังคมทางเลือกที่ ๑ หรือทางเลือกที่ ๒

๑.๔ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ สำนักงบประมาณอนุมัติให้สำนักงานประกันสังคมเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น งบเงินอุดหนุน อุดหนุนเฉพาะกิจ เป็นเงินจำนวน ๑๔๕,๕๓๔,๗๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสี่สิบห้าล้านห้าแสนสามหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนแรงงานนอกระบบ ที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ เรียบร้อยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การขยายความคุ้มครองและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ในการประกันตน ของแรงงานนอกระบบ เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ มีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนแรงงานนอกระบบที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อให้การดำเนินการมีความต่อเนื่อง

๒.๒ เนื่องจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กระทรวงแรงงานเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนแรงงานนอกระบบ ที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม และอาจจะส่งผลให้การดำเนินงานตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาไม่ต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพิ่มเติม ภายในวงเงิน ๒๖๗,๘๕๘,๔๘๐ บาท (สองร้อยหกสิบเจ็ดล้านแปดแสนห้าหมื่นแปดพันสี่ร้อยแปดสิบบาทถ้วน) เพื่อดำเนินการดังกล่าว เป็นระยะเวลา ๕ เดือน (พฤษภาคม – กันยายน ๒๕๕๖) ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน ในระหว่างการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงแรงงานคาดว่าเงินงบประมาณเพื่อนำมาสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนแรงงานนอกระบบ ที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จะเบิกจ่ายได้ถึงงวดเดือนเมษายน ๒๕๕๖ เพียงบางส่วน

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาล กระทรวงแรงงานได้ตั้งเป้าหมายการดำเนินงานให้แรงงานนอกระบบได้รับความคุ้มครองประกันสังคม ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑.๔๐ ล้านคน โดยมอบหมายให้สำนักงานประกันสังคมดำเนินการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเกิดความเข้าใจและสมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐

/๔.๒ การ...

๔.๒ การดำเนินงาน ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๖ มีแรงงานนอกระบบสมัครเป็นผู้ประกันตน จำนวน ๑,๓๗๗,๘๗๘ คน หรือร้อยละ ๙๘.๔๒ ของเป้าหมาย ประกอบด้วย

-ทางเลือกที่ ๑ จำนวน ๗,๗๓๓ คน หรือร้อยละ ๐.๕๖ ของจำนวนผู้ประกันตน

-ทางเลือกที่ ๒ จำนวน ๑,๓๗๐,๑๔๕ คน หรือร้อยละ ๙๙.๔๔ ของจำนวนผู้ประกันตน เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งมีจำนวนผู้ประกันตนรวม ๑,๑๘๔,๖๔๗ คน มีแรงงานนอกระบบเป็นผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นรวม ๑๙๓,๒๓๑ คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๓๑

๔.๓ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของรัฐบาลตามทางเลือกที่ ๑ และ ๒ นับตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๕ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ รวมระยะเวลา ๖ เดือน เป็นเงินจำนวน ๒๑๕,๒๑๐,๗๖๐ บาท (สองร้อยสิบห้าล้านสองแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดร้อยหกสิบบาทถ้วน) ดังนี้

- เบิกจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและกันไว้เบิกจ่ายเหลือในปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑๑๗,๙๒๓,๐๕๐ บาท (หนึ่งร้อยสิบเจ็ดล้านเก้าแสนสองหมื่นสามพันห้าสิบบาทถ้วน) ซึ่งได้ดำเนินการเบิกจ่ายหมดสิ้น

- งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ จำนวน ๑๔๕,๕๓๔,๗๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสี่สิบล้านห้าแสนสามหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ซึ่งได้เบิกจ่ายไปจำนวน ๙๗,๒๘๗,๗๑๐ บาท (เก้าสิบล้านเจ็ดแสนแปดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยสิบบาทถ้วน)

- คงเหลือเงินงบประมาณที่สามารถเบิกจ่ายได้ จำนวน ๔๘,๒๔๖,๙๙๐ บาท (สี่สิบล้านแปดแสนสองแสนสี่หมื่นหกพันเก้าร้อยเก้าสิบบาทถ้วน)

- จำนวนผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายเงินอุดหนุนของรัฐบาลได้ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๖ บางส่วน

๔.๔ ในช่วงพฤศจิกายน ๒๕๕๕ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้เข้าร่วมให้บริการรับเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ โดยหักบัญชีเงินฝากธนาคาร ส่งผลให้ผู้ประกันตนมีทางเลือกในการหักบัญชีเงินฝากธนาคารรวม ๔ แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

๔.๕ ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๕ สมาคมประกันสังคมระหว่างประเทศ ได้มอบประกาศนียบัตร ยกย่องสำนักงานประกันสังคม ประเทศไทย เป็นแบบอย่างในการพัฒนาระบบการคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบ โดยการกำหนดให้ประชาชนที่สมัครเป็นผู้ประกันตน มีทางเลือก ๒ ชุด สิทธิประโยชน์ การใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนแรงงานนอกระบบขึ้นทะเบียนประกันสังคมได้ตามเป้าหมาย และการนำเครือข่ายภายนอก เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ ห้าง/ร้านสะดวกซื้อ และประชาชนจิตอาสาเข้ามาช่วยการบริการ

๔.๖ การดำเนินงานมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องประชาชนไม่มั่นใจ ว่ารัฐบาลจะจ่ายเงินอุดหนุนบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ประกันตนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายรองรับให้รัฐบาลจ่าย เงินสมทบร่วมกับผู้ประกันตน ซึ่งกระทรวงแรงงานโดยสำนักงานประกันสังคม ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่...) พ.ศ. ... เพื่อให้รัฐบาลสามารถดำเนินการดังกล่าวได้ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

/๕. ข้อเสนอ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๕.๑ รับทราบผลการดำเนินงานคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบ

๕.๒ อนุมัติเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงินไม่เกิน ๒๖๗,๘๕๘,๔๘๐ บาท (สองร้อยหกสิบเจ็ด ล้านแปดแสนห้าหมื่นแปดพันสี่ร้อยแปดสิบบาทถ้วน) เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของ ประชาชนแรงงานนอกระบบที่สมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเวรชัย สະสมทรัพย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม

สำนักเสริมสร้างความมั่นคงแรงงานนอกระบบ

โทร. ๐ ๒๙๕๖ ๒๑๑๕

โทรสาร ๐ ๒๕๒๖ ๑๘๑๑